

Резнік Світлана Миколаївна

*к.пед.н., доцент Національного технічного університету „Харківський
політехнічний інститут”, Україна*

ЗАСВОЄННЯ МАЙБУТНІМИ ІНЖЕНЕРАМИ ГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ ЯК ВІДПОВІДНІСТЬ ВИКЛИКАМ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Сьогоднішній інженер має бути здатним до рефлексії свого життя, його цілей та смислів, позитивного та негативного впливу техніки та технологій на життя людей тощо. Одне з критичних питань сьогодення, над яким мають міркувати й майбутні інженери - суперечність між приростом інформації та загальним рівнем знань у суспільстві. Інформація та знання не є тотожними, й в сьогоденньому інформаційному суспільстві збільшується кількість людей, які більшою мірою емоційно реагують, ніж критично, глибоко осмислюють інформацію. Психологи та педагоги у зв'язку з цим вводять нові поняття: “лайкове мислення”, “інформаційний псевдодебілізм” тощо.

Розказуючи студентам про ці явища та про сьогоденні дослідження мозку з проблем ефективного навчання, ми сподіваємось спрямувати їх на усвідомлення важливості працювати над собою все життя, навчатись, розвиватись та інтелектуально напружено працювати.

Зокрема, однією з форм нашої роботи зі студентами під час вивчення дисципліни “Основи педагогіки вищої школи” є написання есе як самостійної роботи. Есе - це невелика за обсягом письмова робота. Така робота є поширеною у західних вищих навчальних закладах, зокрема при вступі абітурієнтів до ВНЗ. Есе є більш доцільною роботою, ніж написання рефератів сьогодні, коли велика кількість рефератів за найрізноманітнішими темами розміщуються в Інтернеті вже готовими.

По-перше, есе розвиває навички письмового мовлення, а за даними деяких досліджень письмове мовлення у студентів розвинуто гірше, ніж усне. Причина цьому - у тому числі через незначну кількість самостійних завдань, які

вимагають письмового викладення своїх думок. По-друге, есе передбачають критичне мислення, рефлексію, аргументацію своїх думок. Одне завдання для написання есе передбачає рефлексію щодо своєї професії, навчання у НТУ “ХП” та свого професійного майбутнього. Студенти пишуть про те, чому обрали саме цю професію і наш вз та яким чином отримання диплому у найближчому майбутньому допоможе їм у досягненні своїх життєвих цілей. Інше завдання для написання есе - “Освіта в інформаційному суспільстві” - передбачає його написання після ознайомлення з двома статтями. Ці статті - це дві протилежні точки зору на інформаційне суспільство. О.С. Бурякова у своїй статті якраз піднімає питання про статус інформації та знання в інформаційному суспільстві й відзначає, що значна частина людей сьогодні в умовах “інформаційного шуму” віддають перевагу інтелектуальній пасивності, байдужості, ніж інтелектуальному напруженню, осмисленню, вирішенню складних завдань. Мітію Каку навпаки демонструє оптимістичний погляд. Він пише, наприклад, що у майбутньому будуть переважати творчі професії, кожна людина буде будувати траєкторію свого навчання та вдосконалення самостійно, у той же час не потрібним буде запам’ятовування, оскільки розвиток інформаційних технологій дозволить людині, “моргнувши віями” миттєво отримати потрібну інформацію. Студенти мають можливість критично осмислити ці статті, погодитись чи заперечити ідеї авторів статей, аргументувати свої оцінки та зробити свої прогнози щодо освіти майбутнього.

Таким чином, в умовах інформаційного суспільства особливий наголос має робитись на розвиток самостійного мислення, незалежних оцінок, рефлексивності, осмислення різних, іноді протилежних теорій та актуальних соціальних проблем сьогодення. При організації вивчення майбутніми інженерами гуманітарних дисциплін має робитися особливий наголос на необхідність активної позиції студентів щодо свого навчання, здобуття нових знань, інтелектуального та особистісного розвитку. Адже, освіта студента не має закінчуватись з отриманням диплому про вищу освіту, відповідно до особливостей сьогодення, освіта людини має тривати протягом всього її життя.